

Osnove upravljanja ponašanjem u razredu - razvoj pozitivnog autoriteta učitelja

Aktiv razredne i predmetne nastave,
15.11.2009.

OŠ “Đuro Ester” Koprivnica
Jasna Relja, pedagoginja savjetnica

Sadržaj:

- 1. Upravljanje ponašanjem
- 2. Pozitivne emocije u školi
- 3. Stil podučavanja
- 4. Tehnike uspostavljanja kontrole u učionici
- 5. Uloga učitelja
- 6. Sustavi podrške

Prije početka ...

- *Kako se osjećam kad ulazim u razred?*

Upravljanje ponašanjem

- **Tehnike koje pomažu da način poučavanja potiče dobro ponašanje u razredu:**
 - *Jasnoća*: “Znam što želim”
 - *Svjesnost*: “Znam što će se dogoditi ako ne dobijem što želim”
 - *Mirnoća i dosljednost*: “Prema vama sam uvijek pristojan/pristojna i pošten/a.
 - *Davanje smjernica*: “Znam u kojem smjeru idemo”
 - *Pozitivan stav*: “Ide ti izvrsno”

Jasnoća (zam što želim)

Samopouzdanje: sigurnost, cilj,
podrška, ljubav

Ulazak u razred: dostojanstvo,
pozdravljanje, ustajanje...

Školski sat: metodička spremnost učitelja,
ispunjenost sata, kreativnost,

Završetak sata: pozdrav i izlazak po
odobrenju učitelja

Svjesnost

(znam što će se dogoditi ako ne dobijem ono što želim)

- Budite jasni u tome što želite
- Ostanite smireni
- Budite pristojni cijelo vrijeme
- Nemojte dopustiti da vam se skrene pozornost od osnovnog problema (primjerice prebacivanjem krivnje na nekog drugog u razredu)

Mirnoća i dosljednost

- Prema učenicima se uvijek odnosim pristojno i pošteno
- **Nema kažnjavanja cijelog razreda zbog jednog učenika!**
- Nema razgovora o privatnim problemima učenika pred cijelim razredom
- Nema potcjenjivanja učenikovih sposobnosti pred razredom
- Miran i odmjeren pristup: sigurnost na satu

Davanje smjernica

- *Jasna struktura*: nastavni sat i kontrola ponašanja učenika
- ***Struktura podučavanja***: rutina početka i završetka sata, tijekom sata, objasniti ciljeve sata na početku, koliko trebaju znati, koliko je postignuto tijekom sata.

Budite pozitivni

- Ne budite sarkastični
- Govorite sve u pozitivnom svjetlu
- Više pohvala
- Izbjegavajte kritike i optužbe
- Od učenika očekujte najbolje, a ne najgore

Kako povećati učestalost pozitivnih emocija

- *Stari je Indijanac pričao svojem unuku o bitki koja se zbiva unutar svakoga od nas: Dijete moje, bitka se vodi između dvaju vukova koji su u nama. Jedan je zao: to su ljutnja, zavist, ljubomora, žalost, pohlepa, arogancija, samosažaljenje, laž, superiornost. A drugi je dobar: to su radost, mir, nada, ljubav, ljubaznost, empatija, velikodušnost, istinoljubivost i poštenje. Unuk se zamislio i nakon nekog vremena upitao: A koji vuk pobjeđuje? – Onaj kojeg hraniš, odgovori mu djed.*

Pozitivne emocije kod učitelja

- Učitelj prenosi svoje pozitivne emocije na učenike (emocije su zarazne):
- **ENTUZIJAZAM ZA RAD** – veselje i sreća u prenošenju znanja i metodička kreativnost u radu
- **LJUBAV** prema učenicima i poslu, imati na umu da odgajamo i obrazujemo učenike, da smo im model ponašanja, uzor, odnos učenik-odrasla osoba(učitelj), a ne prijatelj, bezuvjetna ljubav

Pozitivne emocije kod učenika

- Učitelj stvara razrednu klimu, pozitivnim emocijama stvara se pozitivna i motivirajuća razredna klima.
- Pozitivne emocije djeluju na uspješno rješavanje različitih problema jer aktiviraju misaone procese višeg reda i kreativnost – rezultat su bolje znanje i bolje ocjene i veća motivacija za rad
- Pod utjecajem negativnih emocija (strah, zabrinutost, ljutnja, napad..) mozak lošije misli i zaključuje – lošiji rezultati učenika

Posljedice pozitivnih emocija

- **BOLJA KOGNITIVNA AKTIVNOST** – bolje raspoloženi ljudi bolje misle, brže i efikasnije rješavaju probleme i donose odluke, pozitivne emocije omogućuju da ljudi uče iz svojih pogrešaka
- **USPJEH** – pozitivne emocije povezane su s poželjnim ponašanjima i razmišljanjima koja vode uspjehu, kao što su društvenost, optimizam, energija...
- **VEĆI ALTRUIZAM** – prijateljsko raspoloženje prema drugima, volimo druge i spremni smo podijeliti svoju sreću s drugima
- **BOLJE ZDRAVLJE** – pozitivne emocije utječu na bolje zdravlje, optimistični ljudi su i zdraviji.

Stil podučavanja

- **Učitelji koji dobro upravljaju ponašanjem učenika prilagođavaju svoj stil ovisno o dobi učenika, njihovim osobnostima, vremenu, raspoloženju i dr.**
- Učenici uočavaju i proučavaju:
 - *Vaš izgled*
 - *Način ophođenja prema učenicima*
 - *Način započinjanja i završavanja sata*
 - *Način podučavanja*
 - *Kako nadzirete učenike*

Fizički izgled

- *Lice: nasmiješeno, opušteno, mirno*
- *Oči: obraćanjem razredu provjeriti da li vas svi gledaju, ne govoriti dok vas svi pozorno ne slušaju*
- *Glas: opušten i pod kontrolom*
- *Tijelo: izbjegavati zatvoren i obrambeni stav*
- *Odjeća: urednost sugerira da se posao shvaća ozbiljno*
- **Učenici žele učitelja za kojeg vjeruju da drži sve konce u rukama, da je glavni u razredu!!**

Prostor u kojem se krećemo

- Način na koji se krećemo prostorom šalje poruku o svom stilu:
- *Važno je da izgledamo ponosno-bez obzira kako se loše osjećali, stanite uspravno i ponosno i tako ćete izgledati samouvjereni i pokazati svoj viši status u odnosu na učenike: doslovno i metaforički.*
- *Važno je kretati se učionicom*
- *Mijenjati položaj tijela*
- *Približite se nemirnim učenicima*
- *Promjeniti nekad prostor učionice*

Neverbalna komunikacija

- Djeca imaju dobru intuitivnu sposobnost čitanja neverbalnih znakova odraslih
- Verbalna komunikacija mora biti usklađena s neverbalnom komunikacijom
- Ako ljudi govore jedno, a rade drugo, NV znak je obično točniji jer nad njima imamo slabiju kontrolu – učenici takvu neiskrenost u komunikaciji učitelja znaju prepoznati

Zadržavanje pozitivnog stila

- Imati **pozitivan stil** znači biti u stanju gledati na sve što se događa u učionici u pozitivnom svjetlu, što je bolje nego postati ciničan i stalno loše volje: Drago mi je što vas vidim! Veselim što ćemo danas zajedno raditi!...
- **Negativan pristup** – u razredu i u učenicima i u svom poslu vidite samo ono najgore.

Učitelj

- Učitelji ponekad nenamjerno pridonose svojim ponašanjem lošem ponašanju učenika:
- **Nervozni i nemirni**
- **Neuljudan:** “Umukni”, “jesi glup?”, “pokvaren si”...”katastrofalno si to naučio”...
- **Prkosan:** uzimanje nekih učenika na “pik”, ulazi u prepirke i svađe
- **Uvijek loše volje:** vikanje, kritiziranje bez razloga
- **Negativan:** “Nadam se da danas ne ćete biti grozni kao prošli put”

Sustavi podrške

- Podijeliti brige, ohrabrenje, pohvala, lijepa riječ...
- Kolege učitelji, stručni suradnici, ravnatelji, roditelji...
- Stručno permanentno usavršavanje - profesionalna deformatcija-uvijek u pravu, gledanje na svijet dječjim očima...)

Za kraj...

- Pozitivan autoritet učitelja nastaje u **optimističnom i sretnom učitelju** – *pozitivno razmišljanje, rješavanje privatnih problema, samopouzdanje, kolektivnost i prijateljstvo na poslu, ljubav prema zvanju učitelja i učenicima.*
- Učitelj je važna osoba u životu učenika!

Literatura:

- Cowley, s. (2006.), Tajne uspješnog rada u razredu; Školska knjiga, Zagreb
- Miljković, Rijavec (2009.): Važnost pozitivnih emocija u odgoju i obrazovanju, Napredak, 150(3-4), 488-506

